

ЧАЙКА Тетяна
*кандидат економічних наук,
викладач обліково-економічних дисциплін
ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж
Полтавського державного аграрного університету»*

ЦИФРОВА ЕКОСИСТЕМА НАВЧАЛЬНИХ ПРАКТИК ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Сучасний розвиток технологічної та професійної освіти відбувається в умовах інтенсивної цифровізації освітнього середовища, яка суттєво посилилася під впливом воєнного стану та переходу до дистанційних і змішаних форм навчання. Обмежений доступ до баз практики, порушення традиційних форм організації навчального процесу та необхідність забезпечення його безперервності актуалізують проблему пошуку ефективних механізмів організації практичної підготовки здобувачів освіти. Особливо це стосується економічних спеціальностей, де якість професійної підготовки безпосередньо залежить від сформованості практичних навичок роботи з обліковою інформацією, податковими розрахунками та аналітичними показниками [1].

Однією з ключових проблем сучасної професійної освіти є невідповідність між теоретичною підготовкою здобувачів освіти та вимогами цифрового бізнес-середовища, що проявляється у так званому «кваліфікаційному розриві». У зв'язку з цим виникає необхідність впровадження таких освітніх рішень, які забезпечують інтеграцію теоретичних знань із моделюванням реальної професійної діяльності та дозволяють здійснювати ефективний моніторинг якості сформованих компетентностей [2].

Метою дослідження є обґрунтування цифрової екосистеми навчальних практик як інструменту моніторингу та забезпечення якості професійної підготовки майбутніх фахівців економічного профілю.

У ВСП «Аграрно-економічний фаховий коледж ПДАУ» розроблено та впроваджено цифрову екосистему навчальних практик, що функціонує на базі платформи Google Classroom і забезпечує інтеграцію навчальних, практичних і контрольних компонентів в єдину структуровану систему. На відміну від ізольованого використання окремих цифрових інструментів, запропонована модель має системний характер і виконує функції внутрішнього менеджменту якості освітнього процесу [3, 4].

Структурно-функціональна модель цифрової екосистеми базується на послідовній взаємодії таких компонентів (рис. 1): інструкційно-алгоритмічний супровід навчальної діяльності, візуалізація професійних процесів, практична реалізація розрахункових завдань, автоматизована перевірка результатів та їх аналітична інтерпретація. Така логіка забезпечує цілісність навчального процесу, поетапність формування професійних умінь і можливість постійного контролю якості результатів навчання.

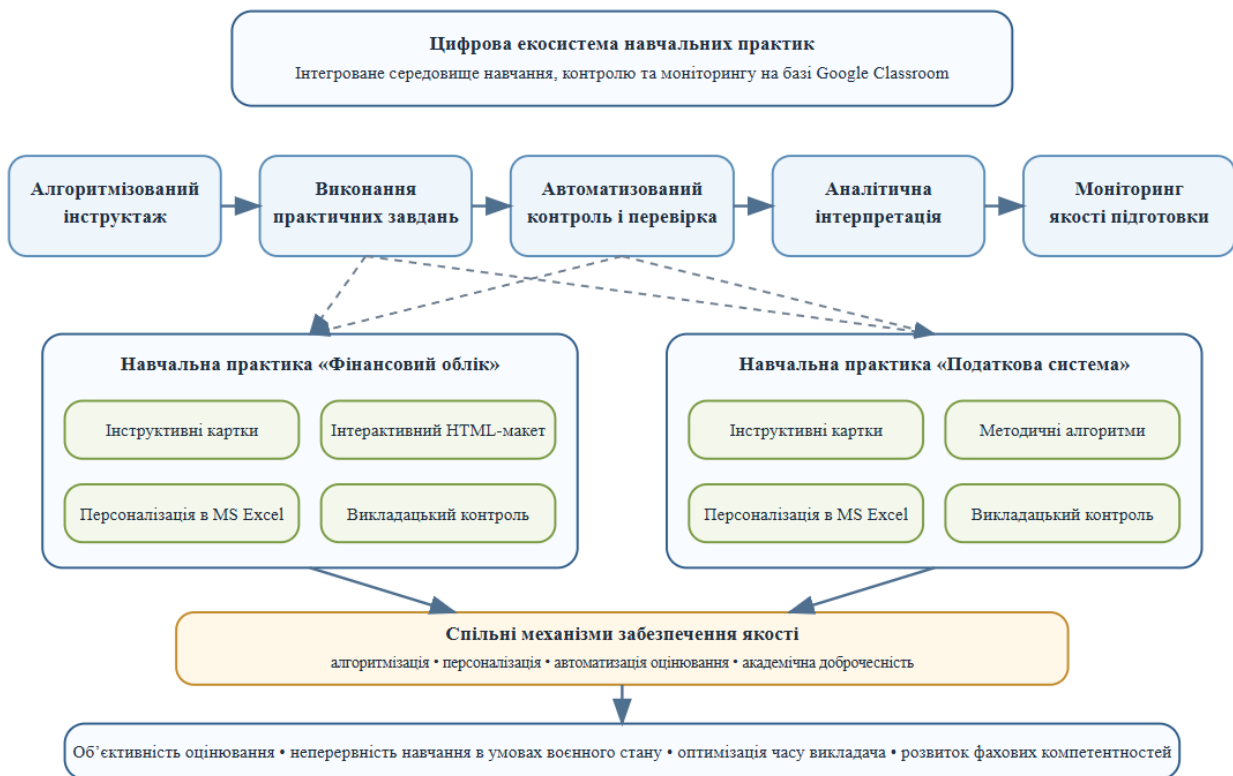

Рисунок 1 – Структурно-функціональна модель цифрової екосистеми навчальних практик

Як видно зі схеми, цифрова екосистема функціонує як інтегрована система, що об'єднує навчальні, практичні та контрольні-аналітичні компоненти в єдиному освітньому середовищі. Центральний блок відображає послідовність етапів навчального процесу — від алгоритмізації завдань до автоматизованої перевірки та інтерпретації результатів, що забезпечує формування професійних умінь і моніторинг якості навчання.

Нижній рівень репрезентує реалізацію моделі на прикладі практик «Фінансовий облік» та «Податкова система», де відмінності в інструментах не змінюють її логіки, заснованої на алгоритмізації, персоналізації даних і автоматизації контролю.

Наскрізні механізми забезпечують об'єктивність оцінювання, академічну доброчесність і формування професійних компетентностей, визначаючи ефективність цифрової екосистеми як інструменту внутрішнього менеджменту якості освіти.

Практична реалізація зазначеної моделі здійснюється на прикладі двох навчальних практик – «Фінансовий облік» та «Податкова система», які відрізняються інструментальним наповненням, але функціонують у межах єдиної цифрової логіки.

Навчальна практика «Фінансовий облік» реалізується за допомогою інтерактивного симулятора, який відтворює повний цикл професійної діяльності бухгалтера – від опрацювання первинних документів до складання фінансової звітності. Інструкційні картки визначають алгоритм виконання завдань і забезпечують поетапність навчальної діяльності. Візуалізація процесів

здійснюється через інтерактивний HTML-макет, який дозволяє простежити структуру облікових регістрів і логіку формування показників. Практична частина реалізована у вигляді багатоваріантної Excel-моделі з персоналізованими вхідними даними, що забезпечує індивідуалізацію завдань і виключає можливість механічного копіювання результатів. Система автоматизованої перевірки на основі контрольної моделі викладача забезпечує об'єктивність оцінювання та прозорість контролю навчальних досягнень.

На відміну від цього, навчальна практика «Податкова система» реалізується без використання HTML-візуалізації, проте зберігає загальну логіку цифрової екосистеми. Основу становлять динамічні Excel-моделі, які дозволяють моделювати податкові розрахунки в умовах змінного законодавства. Такий підхід зміщує акцент з механічного виконання обчислень на розуміння економічної сутності податкового навантаження та формування аналітичного мислення. Вбудовані алгоритми перевірки забезпечують можливість самоконтролю та оперативної корекції помилок, що підвищує ефективність навчального процесу.

Порівняльний аналіз двох практик дозволяє стверджувати, що варіативність інструментального забезпечення не впливає на ефективність моделі за умови збереження її структурної цілісності. Незалежно від використання візуалізаційних компонентів, ключовими залишаються алгоритмізація навчальної діяльності, персоналізація даних та автоматизація контролю.

Впровадження цифрової екосистеми забезпечує комплексний ефект, що проявляється у підвищенні об'єктивності оцінювання, дотриманні принципів академічної доброчесності, оптимізації часових ресурсів викладача та формуванні професійних і цифрових компетентностей здобувачів освіти. Автоматизація перевірки дозволяє мінімізувати суб'єктивний фактор у процесі оцінювання, а персоналізація вхідних даних унеможливорює копіювання результатів. Це створює умови для реального контролю рівня сформованості компетентностей [5].

Особливого значення запропонована модель набуває в умовах воєнного стану, оскільки забезпечує безперервність освітнього процесу незалежно від місця перебування здобувачів освіти та дозволяє компенсувати обмежені можливості проходження виробничої практики.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці структурно-функціональної моделі цифрової екосистеми навчальних практик, яка інтегрує інструменти навчання, контролю та аналітики в єдину систему моніторингу та забезпечення якості професійної підготовки.

Таким чином, цифрова екосистема навчальних практик виступає ефективним інструментом внутрішнього менеджменту якості освіти та має значний потенціал для масштабування і адаптації до інших дисциплін економічного профілю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В. Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. *Інформаційно-*

цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку : методологічний семінар НАПН України, 4 квітня 2019 р. Київ, 2019. С. 20–26.

2. Толочко С. В. Цифрова компетентність педагогів в умовах цифровізації закладів освіти та дистанційного навчання. *Тенденції розвитку вищої освіти*. 2021. № 13 (169). С. 28–35.

3. Чайка Т. О. Цифрові навчальні середовища у підготовці економічних фахівців: досвід використання інтерактивного симулятора фінансового обліку. *Нові інформаційні технології управління бізнесом* : ІХ Всеукр. наук.-практ. конф., 18 лютого 2026 р. Київ : Спілка автоматизаторів бізнесу, 2026. С. 297–300.

4. Чайка Т. Концептуальна модель інтегрованої цифровізації навчальних практик і фахових дисциплін у підготовці фахівців економічних спеціальностей. *Професійна освіта: від викликів сьогодення до формування майбутнього* : Всеукр. дистанц. наук.-практ. конф., 17 березня 2026 р. Харків : Фаховий коледж НФаУ, 2026. С. 145–150.

5. Chaika T. A conceptual approach to the integrated digitalisation of practical training and professional disciplines in the training of economics specialists. *Особистість та освіта в умовах сучасних соціокультурних викликів: ціннісно-світоглядні та науково-методичні аспекти* : ІІІ Міжнар. наук.-практ. конф., 27 лютого 2026 р. Дніпро : КЗВО «ДАНО», 2026. С. 330–332.

ЧАУС Ігор

аспірант кафедри

Управління персоналом, економіки праці та економічної теорії

Полтавського університету економіки і торгівлі

СТЕФАНЮК Ольга

науковий керівник, кандидат економічних наук доцент

Полтавського університету економіки і торгівлі

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРАКТИК УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стрімкою цифровою трансформацією, яка охоплює всі сфери життя, включно з освітою. Професійна освіта, що готує фахівців для виробничих та технологічних галузей, особливо потребує впровадження інноваційних цифрових рішень. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, систем штучного інтелекту, віртуальної та доповненої реальності, а також SMART-освітніх середовищ стає ключовим чинником підвищення якості підготовки здобувачів освіти та їхньої конкурентоспроможності на ринку праці [1].

В Україні процес цифровізації професійної освіти відбувається в умовах реформування освітньої системи та інтеграції до європейського освітнього простору. Водночас він стикається з низкою викликів: нерівномірним доступом до технологій у різних регіонах, недостатнім рівнем цифрової компетентності